

Nr 19.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion om möjliggörande av arvsrätt till tronen för kvinnliga medlemmar av konungahuset.

Uti en inom andra kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 320, av fru *Gärde Widemar* och herr *Håstad* föreslås, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om utredning om att genom grundlagsändring, utan rubbning av bestående successionsrätt för de tre nu levande prinsarna, möjliggöra arvsrätt till tronen för kvinnliga medlemmar av konungahuset samt rätt för dem att bliva förordnade till ställföreträdande regent, ordförande i tillförordnad regering, förmyndare eller medlem av förmyndarregering för omyndig konung, samt att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga det förslag vartill utredningen kan föranleda».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt § 1 regeringsformen skall riket styras av en konung och vara ett arvrike med den arvsföljd, som är fastställd i successionsordningen. Denna är given endast för den Bernadotteska dynastien. Tronföljden är enligt successionsordningen agnatisk, d. v. s. förmedlas uteslutande genom män, aldrig genom kvinnor, till män. Den är vidare lineal, d. v. s. går i rätt nedstigande led, så länge agnatiska efterkommande finnas till avlidne konung, och bland dessa efter primogenitur, d. v. s. först till de förstfödda och därefter till de övriga i den ordning, de äro den avlidne närmast. Om konungahuset på manliga linjen skulle utslockna, skall nytt konungahus utses med bibehållande av nuvarande regeringsform (§ 94 regeringsformen).

Förevarande motion åsyftar i första hand möjliggörande av arvsrätt till tronen för kvinnliga medlemmar av konungahuset. Med anledning av detta förslag får utskottet framhålla, att det förtjänar övervägas, huruvida gällande grundlagsbud, som utesluta kvinnlig tronföljd, och som icke heller, då konungahuset utslocknat på manliga linjen, medgiva att regerande drottning väljes, under nuvarande förhållanden kunna anses tillfredsställande. Spörsmålet synes emellertid böra komma under omprövning i ett vidare sammanhang, varvid även böra beaktas de övriga i motionen berörda frågorna, nämligen om möjlighet att utse kvinna till förmyndare för omyndig konung samt om behörighet för prinsessa att vara regent ävensom ordförande i tillförordnad regering. Utskottet förutsätter, att regeringen har sin

uppmärksamhet riktad på förevarande spörsmål och tager de initiativ som kunna påfordras. På grund härav anser sig utskottet sakna anledning tillstyrka någon framställning från riksdagens sida i ämnet. Utskottet hemställer alltså,

att motionen II: 320 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 6 maj 1952.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Karl August Johanson, Osvald*, Herlitz, Lindén, Hällgren*, Fritiof Karlsson, Lundgren, Sandberg*, Damström* och Bror Nilsson*; samt

från andra kammaren: herrar Hallén, Pettersson i Norregård, Norén, Jonsson i Haverö, Olsson i Mora, Nordkvist, Gustafsson i Bogla*, Hammar, Håstad och Bark.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herr *Lindén*.
